

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de gemeenteraad

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

informatiecentrum tel.
ECGR (070) 3738020

uw kenmerk

bijlage(n)

1

onderwerp
rapport 'De eerste overheid'

ons kenmerk
ECGR/U200700883

datum

6 juni 2007

Lbr. 07/61

Samenvatting

Hierbij zenden wij u het rapport 'De eerste overheid' toe, het resultaat van de opdracht die het VNG-bestuur gaf aan de externe onafhankelijke Commissie Gemeentewet en Grondwet onder leiding van de heer J.J. van Aartsen, oud-fractievoorzitter van de VVD in de Tweede Kamer en oud-minister. Het rapport is op 6 juni tijdens het VNG-congres gepresenteerd.

Met deze titel wil de commissie duidelijk maken wat de plaats is van de gemeente in het staatsbestel. Decentralisatie is in de afgelopen jaren veelvuldig gekoppeld aan doeluitkeringen met bovendien specifieke prestatie-eisen. Het rijk bemoeit zich in toenemende mate met beleidsterreinen die de gemeente toebehoren. De autonome beleidsruimte wordt steeds kleiner, en dat terwijl de lokale politiek het beste weet wat er zich bij de bevolking afspeelt. De gemeenten pakken concrete problemen aan, bedenken oplossingen en bieden overzicht. De gemeente is de eerste overheid.

De differentiatie die de commissie Bovens in 2006 voorstelde kan volgens de commissie Van Aartsen anders worden gerealiseerd: een groter belastinggebied, minder specifieke uitkeringen, opruimen van bestuurlijke drukte door minder hulpstructuren en versterking van de eigen bestuurskracht van gemeenten. Robuuste gemeenten toegerust voor een integraal en substantieel takenpakket bieden een goede basis voor decentralisatie en brengen vanzelf differentiatie met zich mee. Alle redenen voor een kanteling van de staat.

De commissie komt ter ondersteuning daarvan met maar liefst acht panklare voorstellen tot wijziging van de Grondwet, de Gemeentewet en de Financiële-verhoudingswet, plus het voorstel om een einde te maken aan de voorbehouden in het Europees Handvest inzake lokale autonomie.

In deze brief informeren wij u over de ledenraadplegingen die naar aanleiding van het rapport van de commissie Gemeentewet en Grondwet worden georganiseerd. Tijdens deze ledenraadplegingen informeren wij u tevens over het Bestuursakkoord en vragen ook daarover uw mening.

2007009589

Aan de leden

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

informatiecentrum tel.
ECGR (070) 3738021

uw kenmerk

ons kenmerk
ECGR/U200700883

Lbr. 07/61

bijlage(n)
1

datum
6 juni 2007

Geacht college en leden van de gemeenteraad

Vandaag is tijdens het VNG-congres in Utrecht het rapport 'De eerste overheid' gepresenteerd. Dit rapport bevat concrete voorstellen tot wijziging van de Gemeentewet, de Grondwet en de Financiële-verhoudingswet en de ratificatie van de enkele onderdelen van de Europese Handvest inzake de lokale autonomie waar Nederland een voorbehoud op heeft gemaakt.

Het rapport is opgesteld door de onafhankelijke commissie Gemeentewet en Grondwet onder leiding van oud-fractievoorzitter van de VVD in de Tweede Kamer en oud-minister J.J. (Jozias) van Aartsen. De commissie bestond naast haar voorzitter uit 7 direct betrokkenen bij het bestuur van gemeenten en vier hoogleraren.

De opdracht aan de commissie Gemeentewet en Grondwet was tweeledig:

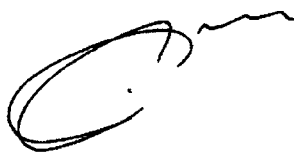
1. De commissie dient de concrete belemmeringen in wet- en regelgeving in kaart te brengen die gemeenten hinderen bij het invullen van hun autonome positie en het realiseren van lokale differentiatie.
2. Vervolgens dient de commissie waar nodig met voorstellen van wijziging van de Gemeentewet en eventueel de Grondwet te komen om deze belemmeringen op te heffen.

Deze opdracht borduurt voort op de conclusies van het rapport 'Wil tot verschil' van de Commissie Bovens dat tijdens het VNG-congres 2006 werd aangeboden. De commissie Bovens bevatte onder meer de erkenning van de ongelijksoortigheid van gemeenten en motiveerde de noodzaak om de Grondwet, maar ook de Gemeentewet zo aan te passen dat gemeenten lokaal maatwerk kunnen bieden aan hun burgers, en roept gemeenten op te anticiperen op de eisen die de netwerksamenleving aan hen stelt.

De commissie Van Aartsen komt tot de conclusie dat de differentiatie die de commissie Bovens in 2006 voorstelde anders kan worden gerealiseerd. Realisatie van een groter belastinggebied, minder specifieke uitkeringen, opruimen van bestuurlijke drukte door minder hulpstructuren leiden tot differentiatie die voortkomt uit autonomie en een versterkte eigen bestuurskracht van de gemeenten

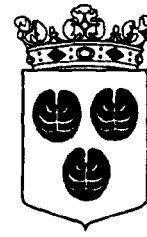
Wij hopen dat u in grote getale aanwezig zult zijn bij de ledenconsultaties, zodat wij met u over cruciale onderwerpen voor gemeenten van gedachten kunnen wisselen.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'P' followed by a horizontal line and a small flourish.

mr. R.J.J.M. Pans,
voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op VNG-net. Kijk op www.vng.nl onder VNG-brieven.

LET OP:

**Deel document/Bijlage(n)
niet meegescand**

(voor eventuele toelichting: zie memo)